

CHRISTI
104.

ANACLETI PAP.
20

TRAIANI IMP.
50

Traiani & cetera scelera prohibentes. Tunc Traianus rescripsit: hoc genus inquirendum quidem non esse, oblatos vero puniri oportere. O sententiam necessitate confusam! negat inquirendos ut innocentes, mandat puniri, ut nocentes: parci, & sœvit: dissimulat, & animadvertit. Quid temetipsum censura circumvenis? Si damnas, cur non & inquis? Si non & inquis, cur non & absolvis?

VII. Eusebius (a) quoque pluribus meminit de ejusmodi Traiani rescripto, ac demum subdit: Hoc ubi factum esset, estis fervor persecutionis acerbæ in nos intentatæ quodam modo extinctus fuit: tamen his qui nobis mali aliquid ingerere cupiebant, non minor relicta videbatur occasio; dum hic quidem populus, illic autem ejusque generis magistratus parabat insidias. Sic ut quamvis palam & aperte non persequerentur, sigillatim tamen in quacumque provincia suam in nos redintegrarent crudelitatem, & complures Fideles pro Christo decertantes variis martirii generibus obtruncarentur: Hec Eusebius. Sed quod apud eum ejusmodi Plinii & Traiani lit-

Allis diversis viis Christiani exagitati.

VI. Plinius igitur anno Christi centesimo decimo Bithyniam intravit, idque XV. Kal. Octob. ut ipsemet lib. 10. Epist. 24. ad Traianum scribit, dieque insequenti Natalem genuinum Traiani celebravit, ut ibidem scribit. Tum anno centesimo undecimo Traianus Imperii Proconsularis Quindecennalia dedit. Horum autem solennium occasione rursus persecutio in Christianos excitata, quemadmodum & anno insequenti, ut jam ex Idacio in Fastis docuimus, Plinius, cum in omnes Bithyniæ Christianos, quorum immensa multitudo erat, animadvertere durum admodum existimaret, celebrem illam epistolam, quæ 97. est libri decimi ad Traianum, scripsit. Tradit autem in ea, ex Christianis unum ante viginti annos fidem Christianam egerasse, ubi ad persecutionem Domitianeam anno nonagesimo tertio, motam respicit. Quamobrem cum ab eo Christi anno ad centesimum duodecesimum viginti anni fluxerint, patet eum numero rotundo loqui. Marianus Scotus in Chronico sub Traiani & Africani Consulatu anno CXII. gesto, eam epistolam exaratam tradit, & eum Consulatum cum anno Christi CX. perperam conjungit. Hermannus Contractus in Chronico sub anno Christi CXI. de eadem epistola loquitur, & ex utroque intelligimus, Eusebium in Chronico, quem illi exscribere solent, quique de ea epistola sermonem habet anno Christi CVII. aut CVIII. non sensisse eam epistolam anno CVII. datam, sed Tertiam, ut vocat, persecutionis occasione, uno tenore, ut assoler, narrasse quæ ad illam persecutionem spectabant. Hinc anno Hadriani decimo ejus Decennalibus insignito loquitur de libro ab Aristide in Christianorum defensionem composito, & de Apologia in eundem finem a Quadrato edita, quamvis hæc in Quindecennalibus Hadriani oblata fuerit, ut infra ostendat. Nec huic sententiæ contraria est Inscripção, de qua supra, in honorem Plinii Bithyniæ Legati posita, ut arbitrat Card. Norisius, quod in ea Traianus DACICUS non dicatur, quem titulum longe ante annum CXII. obtinuit. Cum enim idem ti-

tera ponuntur anno undecimo ejusdem Imperatoris; ex his quæ superius dicta sunt de profectione Plinii in provinciam, cujus magistratus exordio eadem datæ videntur, erroris redargui jure posse videtur. Quod vero ad persecutionem pertinet; haudquaquam, quod vetarentur inquiri, eam sœvire desiisse, vel tepuisse dixerimus: nam quod accusationi atque delationi locus esset, satis amplus aditus ad eos persequendos cunctis patefactus videbatur: etenim quosnam temperasse putandum ab accusatione illorum, si, secundum quod prædixerat Dominus (b), tradendi essent a parentibus, fratribus, cognatis, atque amicis? Si insuper (quod suis locis uberius dicturi sumus) cessantibus etiam Imperatorum edictis, Gentilis populus sua sponte ubique locorum in Christianos, ut in deorum hostes, solerent insurgere, acerbissimamque ea de causa in eos persecutionem excitare; quomodo eos ab accusatione Christianorum temperasse dixerimus? Sed hæc ex iis quæ sequentibus singulis fere annis dicturi sumus, manifestiora reddentur.

(b) Luc. 21.

Vc.

tulus in quibusdam Nummis Traiani sexto ejus Consulatu notatis, ideoque & post annum CXI. percussis non legatur, quid mirum si in inscriptionibus prætermissa fuerit? Mediobarbus in Numismatis Imp. pag. 159. hunc Nummum exhibet: IMP. CÆS. NER. TRAIANO. OPTIMO AUG. GERM. in postica; P. M. TR. P. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. Repræsentatur columna Cochlydis Traiani. Tum pag. sequenti: IMP. CÆS. NER. TRAIAN. OPTIM. AUG. P. M. COS. VI. in postica; S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI S. C. Vissit portus ferrea catena præclusus. Sic in Nummis Marci Aurelii TR. P. XX. XXI. XXII. & XXIII. signatis aliquando dicitur tantum ARMENIACUS, aliquando ARM. PART. MAX. & aliquando sine neutro titulo solum ejus nomen legitur, ut videre est apud Mediobarbum citatum. Quare ex omissione tituli DACICI in laudata Inscripção nihil inferri potest contra nostram sententiam.

Ex his liquet; Baronii sententiam, qui putavit Plinium statim a Consulatu in Bithyniam missum esse, sustineri non posse, non quod aliqui Proconsules in eam, postquam ea dignitate functi sunt, proximo anno delegati non fuerint, uti Cælius Clemens, qui, ut observat Clarissimus Loydus in Epistola de Pliniana Legatione ad me data post Consulatum statim eidem Provinciae præfectus est, qua de re Traiano gratias agit Plinius lib. 10. epist. 12. quod ad finem Consulatus. Cælium Clementem in hanc provinciam transfulerit, sed quia, ut notavit Card. Norisius laudatus, Plinius in lib. 4. epist. 9. narrat se defendisse in Senatu Julium Bassum Proconsulem Bithyniæ, seque tunc Consularem fuisse tradit illis verbis, post duos, & Consulares & disertor, &c. nempe post semet & Lucecium Albinum. Hæc causa acta est anno Christi CI. At Senatus decreto acta Bassi in Bithynia rescissa sunt. Et lib. 10. epist. 64. & 65. cum Plinius esset in Bithynia, jam elapsum erat biennium, ex quo acta Bassi abrogata fuerant.

Liquet secundo admittendam non esse Loydii sententiam, qui existimat Plinium mense Septem-

VII. Plinius statim post Consulatum in Bithyniam non missus.

VIII.

br.